

Šiandien surasti vaiką be išmaniojo telefono - darbas nelengvas. Tai nėra blogai - išmanieji įrenginiai ir internetas vaikams suteikia daug galimybių, tačiau dažnai tėvai pamiršta esminį dalyką - atlikti namų darbus ir aptarti su vaikais, kas internete yra saugu, ko reikėtų vengti ir kokių taisyklių ten laikytis.

„Vaikai internete veikia tą patį, ką ir kieme: žaidžia, bendrauja ir ieško naujų dalykų. Mums jau įprasta auklėjant savo mažuosius įspėti, kad kieme būtų atsargūs ir vengtų įtartinų žmonių, kad su kitais gražiai bendrautų, o ištikus nelaimiui ieškotų pagalbos pas suaugusius. Internete galioja tos pačios taisyklės, tačiau dar gana retai tėveliai randa laiko susėsti kartu su savo vaikais ir tai aptarti“, - sako „Bitės Profas“ Egidijus Adomkaitis ir, minint tarptautinę Saugesnio interneto dieną, dalinasi penkiais patarimais tėvams.

Pirmas: prieš įteikiant raktą į interneto pasaulį - namų darbai

Vaikui įteikiant pirmąjį išmanų telefoną su prieiga prie interneto, tėveliams reikėtų atlikti namų darbus ir su savo mažuoju aptarti elgesio internete taisykles: „Labai paprastas ir vaikams suprantamas pavyzdys: internete reikia elgtis taip pat kaip kieme. Tiek kalbant apie bendravimo toną, tiek apie tai ką kalbate. Svarbu su vaikais aptarti, jog asmeninės informacijos (gimimo data, telefono numeriai, asmens kodas ir pan.) bet kam viešinti negalima. Be to, vaikai labai mėgsta žaisti internetinius žaidimus su kitais gyvais žaidėjais - ten kartais netrūksta užgauliojimų ar įžeidimų. Pakalbėkite su mažaisiais, jog taip bendrauti nedera ir geriausia taktika tokiu atveju - tiesiog nekreipti dėmesio ir nesileisti į bereikšmius ginčus.“

Antras: susitarkite dėl socialinių tinklų taisyklių

Socialiniai tinklai - „Facebook“, „Instagram“, „Snapchat“ - viena iš vietų, kur vaikai praleidžia daugiausia laiko: „Nors didžioji dalis soc. tinklų turi amžiaus apribojimus, pavyzdžiui, „Facebook“ paskyrą galima susikurti tik nuo 13 metų, tačiau tai netrukdo vaikams jais aktyviai naudotis. Todėl be įprastų patarimų, kokia informacija ten galima dalintis, būtina aptarti privatumo nustatymus, t.y. kartu sutarkite kokias nuotraukas ar įrašus vertėtų rodyti viešai, o kokias tik draugams. Taip pat parodykite, kaip vaikui pasikeisti privatumo nustatymus pačiame socialiniame tinkle.“

Pasak „Bitės Profo“, kitas svarbus momentas - bendravimas su nepažįstamais: „Niekad nežinai kas slypi už iš pirmo žvilgsnio nekaltų anoniminių žinučių, todėl ypač su jaunesnio amžiaus vaikais sutarkite, jog nebendrautų su nepažįstamais asmenimis ir apie tokias žinutes geriau praneštų jums.“

Trečias: nepamirškite saugumo

Virusai ir kitokie kenkėjai kelia lygiai tokį patį pavojų ir išmaniesiems įrenginiams: „Nesilaikant elementarių saugumo taisyklių programiškai gali pasisavinti vaikų tapatybę ar galų gale išnaudoti mažojo įrenginį, kaip raktą prie jūsų kitų įrenginių, prijungtų prie namų interneto. Šioje vietoje tėvams vaikus reikia įtikinti dėl kelių pagrindinių dalykų: siųsti programėles tik iš oficialių „Android“ ar „Apple“ parduotuvių; neatidarinėti neiškių nuorodų ar nesuvesti informacijos, nesuprantant kur ji bus panaudota; pastebėjus, jog išmanusis įrenginys veikia keistai – apie tai informuoti tėvus.“

Ketvirtas: jauskitės ramiau ir pasitelkite papildomas priemones

Tiesa, vaikai sutartus dalykus kartais primiršta, todėl egzistuoja ne vienas technines sprendimas, padėsiantis tėveliams jaustis ramiau: „Tiek „Apple“, tiek „Android“ telefonai turi specialius „Vaikų kampelius“, kurie leidžia nustatyti įvairius apribojimus: neleisti įdiegti ar paleisti netinkamų vaikams programėlių, naršyti abejotino turinio svetainėse ir panašiai. Taip pat egzistuoja ir specialios programėlės, leidžiančios tėvams savo įrenginiuose stebėti vaiko buvimo vietą, apsaugančios nuo nepažįstamų žmonių skambučių, padedančios kontroliuoti kiek vaikas gali naudotis išmaniuoju telefonu. Keletas tokių: „FamilyTime“ ([„iOS“](#), [„Android“](#)) ar ESET Parental Control ([„Android“](#)).“

Pasak E. Adomkaičio, vaikui skundžiantis, jog išmanusis įrenginys veikia keistai, patartina įdiegti ir patikrinti jį su antivirusine programėle, pavyzdžiui, „Avast“ ([„Android“](#)). Situacijai nepasikeitus – atstatyti gamyklinius telefono parametrus. Tiesa, tai padarius dings visa informacija iš išmaniojo įrenginio.

Penktas: mokykitės kartu su vaikais

Vaikai ir technologijos taip greitai tobulėja, kad vienintelis būdas su jais suspėti ir rasti būdų, kaip jiems padėti ar apsaugoti nuo galimų pavojų – kartu domėtis. „Reikėtų nevengti paklausti kuo vaikai dabar gyvena virtualiame pasaulyje ir patiems tėvams apie tai plačiau pasidomėti. Juk mažajam bus kur kas įdomiau su tėvais kalbėtis ir klausyti patarimų, jei jie žinos kokie šiuo metu populiariausi platformos „Roblox“ žaidimai, o „Minecraft“ pasaulio nelaikys „kažkokiu pasensiu žaidimu“ dėl savotiškos jo grafikos. Be to, didelė tikimybė, jog ir patys tėvai išmoks ar sužinos ką nors naudingo“, – sako „Bitės Profas“.

Vaikai, internetas ir išmanieji telefonai - atmintinė tėvams

